

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ DOBRZYŃ NAD WISŁĄ
z dnia2024 r.

projekt

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą
na lata 2024-2026.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą.

BURMISTRZ
Miasta i Gminy

Piotr Wiśniewski

nie
burmistrz
pamięć

11/10/2024
RADA PRAWNY
Katarzyna Stężyńska

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w Gminie Dobrzyń nad Wisłą poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą realizowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.

WÓJCIŁ R M I S T R Z
Miasta i Gminy

mgr Andrzej Wiśniewski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą

z dnia

Program
Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą
na lata 2024-2026

BURMISTRZ
Miasta i Gminy

Piotr Wisniewski

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE DOBRZYŃ NAD WISŁĄ	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	11
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	14
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	14
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	14
2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	17
2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY, WSPARCIE SENIORA.....	21
2.3.1.4. MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	22
2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY	23
2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	25
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	27
2.4. BADANIA ANKIETOWE	29
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	29
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	33
2.5. ANALIZA SWOT	36
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	40
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	40
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	41
4. REALIZACJA PROGRAMU	53
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	53
4.2. FINANSOWANIE.....	53
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	53
SPIS TABEL I WYKRESÓW	55

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc domową. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2024-2026, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2021-2023.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2024 r. poz. 17) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1610) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2022-2028.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE DOBRZYŃ NAD WISŁĄ

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Dobrzyń nad Wisłą została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 40 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 5 ankiet wypełnionych przez pedagogów i dyrektorów placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 70% kobiet i 30% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (32,5%), 26-35 lat (25%) oraz 46-55 lat (20%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 56-65 lat (12,5%), pow. 65 lat (7,5%) oraz poniżej 20 lat (2,5%). W badaniu nie wzięły udziału osoby w wieku 20-25 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to połowa spośród nich zadeklarowała posiadanie wykształcenia średniego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (35%), zasadniczym zawodowym (7,5%) oraz gimnazjalnym (2,5%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 70% respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą od urodzenia, a 30% w przedziale od 1 roku do 45 lat. Tym samym można domniemywać, iż respondenci uczestniczący w badaniu ankietowym mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
40	kobiety (70%)	poniżej 20 lat (2,5%)	od urodzenia (70%)	gimnazjalne 2,5%
	mężczyźni (30%)	26-35 lat (25%)	od 1 do 45 lat (30%)	zasadnicze zawodowe 7,5%
		36-45 lat (32,5%)		średnie (50%)
		46-55 lat (20%)		wyższe (35%)
		56-65 lat (12,5%)		brak deklaracji (5%)
		powyżej 65 lat (7,5%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą na lata 2024-2026 są rodziny zamieszkujące teren gminy Dobrzyń nad Wisłą, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Dobrzyń nad Wisłą położona jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim. Zajmuje powierzchnię 115,44 km². Strukturę administracyjną gminy tworzą sołectwa: Bachorzewo, Chalin, Dyblin, Glewo, Główny, Grochowalsk, Kamienica, Kisielew, Kochoń, Krępa, Krojczyn, Kolonia Chalin, Lenie Wielkie, Michałkowo, Mokowo, Mokówko, Płomiany, Ruskowo, Strachon, Stróżewo, Szpiegowo, Tulibowo, Wierznica i Zbyszewo. Siedzibą władz samorządowych gminy jest miasto Dobrzyń nad Wisłą. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Krojczyn (467 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Kolonia Chalin (59 osób).

Gmina posiada dogodne położenie komunikacyjne. Na obszarze gminy znajdują się drogi wojewódzkie, o łącznej długości 30,7 km, drogi powiatowe, o łącznej długości 36,2 km oraz drogi gminne o łącznej długości 129 km.

Usługi komunikacyjne w gminie świadczy Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A, Powiatowy Zakład Transportu Publicznego w Lipnie oraz P.H.U. „NAFTEX” SP.J. – przewóz dzieci szkolnych.

W gminie Dobrzyń nad Wisłą w 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 501 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 362 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 38 nowych podmiotów, a 15 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie najwięcej (19) jest tych stanowiących spółki

cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników, można stwierdzić że najczęściej (485) jest mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników. 3,2% podmiotów (19) jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 27,3% podmiotów (137), a 69,5% podmiotów (348) w rejestrze zakwalifikowane jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Dobrzyń nad Wisłą najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności były budownictwo (27,6%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24,3%)

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Dobrzyń nad Wisłą jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę blisko 97% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada prawie 40% mieszkańców. Na terenie gminy brak sieci gazowej. Poniżej przedstawiono wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych w gminie Dobrzyń nad Wisłą w latach 2021-2023.

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2021-2023.

inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2021-2023

- przebudowa boiska sportowego w miejscowości Krojczyn,
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków w Mokówku,
- modernizacja budynku remizy OSP w Grochowsku,
- rozbudowa i przebudowa budynku remizy OSP w Płomianach,
- budowa stacji uzdatniania wody w Chalinie,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do ulicy Polnej i do ulicy Wiślanej w Dobrzyniu nad Wisłą,
- przebudowa drogi gminnej w Leniach Wielkich,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Glewo,
- budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Krojczynie,
- budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Chalin,
- rozbudowa budynku DDK „Żak”,
- poprawa infrastruktury rekreacyjnej w Chalinie (budowa boiska i siłowni zewnętrznej),
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 562 Szpetal Górny-Płock, budowa chodnika w miejscowości Krojczyn,
- wykonanie nowej konstrukcji dachu przy SP w Dobrzyniu nad Wisłą,
- przebudowa dróg w miejscowości Michałkowo i Dyblin,
- rewitalizacja Placu Wolności w Dobrzyniu nad Wisłą,
- przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Krojczynie i Dobrzyniu nad Wisłą,
- budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dobrzyniu nad Wisłą,
- przebudowa dróg w miejscowościach: Makówko, Dobrzyń nad Wisłą, Michałkowo, Bachorzewo, Krępa, Grochowski, Tulibowo, Lenie Wielkie.

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Sieć placówek opiekuńczo-wychowawczych, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 9 placówek wychowania przedszkolnego wraz z oddziałami przedszkolnymi, 4 publiczne szkoły podstawowe oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. W roku

szkolnym 2023/2024 do wszystkich oddziałów i punktów przedszkolnych uczęszczało 304 dzieci, a do szkół 703 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się: Dobrzyński Dom Kultury „Żak”, Biblioteka Publiczna w Dobrzyniu nad Wisłą oraz jej Filia nr 1 w Chalinie wraz z bibliotekami szkolnymi, a także świetlice wiejskie. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą obiekty sportowe (Dobrzyńskie Centrum Sportu i Turystyki, boiska do piłki plażowej, przystań żeglarska oraz boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Chalinie), a także sale gimnastyczne w szkołach i place zabaw. Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2023 r. gmina Dobrzyń nad Wisłą liczyła 7 303 mieszkańców, w tym 3 661 kobiet, które stanowiły 50,1% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 64 osoby na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 467	1 443	1 405
udział w liczbie mieszkańców	19,6%	19,5%	19,2%
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 596	4 503	4 415
udział w liczbie mieszkańców	61,4%	60,9%	60,4%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 420	1 444	1 483
udział w liczbie mieszkańców	18,9%	19,5%	20,3%
liczba mieszkańców ogółem	7 483	7 390	7 303

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w latach 2021-2023 malała zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy. Sytuację demograficzną kształtuje także przyrost naturalny. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Dobrzyń nad Wisłą przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba urodzeń	56	60	40
liczba zgonów	118	105	93
przyrost naturalny	-62	-45	-53

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

W latach 2021-2023 liczba urodzeń w gminie ulegała wahaniom, malała natomiast liczba zgonów. Przyrost naturalny w latach 2021-2023 był ujemny.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W 2023 r. liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy zmniejszyła się w stosunku do 2021 r. z 82 do 62. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w latach 2021-2023 r. gmina dysponowała odpowiednio: 7, 7 i 4 takimi lokalami.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkań komunalnych	82	71	62
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	3 111	2 803	2 471
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	186	164	137
liczba mieszkań socjalnych	7	7	4
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	262	262	119
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	13	13	8

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Dobrzyń nad Wisłą tej formy pomocy udziela Urząd Miasta i Gminy. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	57	57	46
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	683	684	554
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	113 321	109 683	110 090

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie w latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie malała: 418 osób na koniec 2021 r., 362 osoby na koniec roku następnego, 334 osoby na koniec roku 2023. Podobnie malał udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez

pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 229 (w stosunku do 189 mężczyzn) na koniec 2021 r., 193 (w stosunku do 169 mężczyzn) na koniec 2022 r. i 180 (w stosunku do 154 mężczyzn) na koniec 2023 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 596	4 503	4 415
liczba bezrobotnych w gminie	418	362	334
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	9,09%	8,03%	7,56%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	229	193	180
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,78%	53,31%	53,89%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
stopa bezrobocia w powiecie lipnowskim	13,0%	13,9%	12,8%
stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim	7,7%	7,4%	7,1%
stopa bezrobocia w kraju	5,4%	5,2%	5,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2021-2023 powiat lipnowski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia malał w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast w powiecie ulegał wahaniom.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Lipnie, na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą w 2021 r. stwierdzono ogółem 150 przestępstw, w 2022 r. 115 przestępstw, a w 2023 r. 105 przestępstw. W analizowanym okresie odnotowano odpowiednio: 3, 1 i 1 przestępstwo popełnione przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (11 przypadków, o 1 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko mieniu (19 przypadków, o 10 mniej niż w 2022 r.), przeciwko rodzinie, opiece (11 przypadków, o 2 mniej w porównaniu w 2022 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021	2022	2023
stwierdzono ogółem przestępstw:	150	115	105
w tym popełnionych przez nieletnich:	3	1	1
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:			
przeciwko życiu i zdrowiu	4	4	3
przeciwko wolności	0	0	0
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	16	12	11
przeciwko mieniu	8	29	19
przeciwko rodzinie i opiece	14	13	11
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	0
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	9	7	9

Dane Komendy Powiatowej Policji w Lipnie.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lipnie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba malała (22 w 2021 r., 10 w 2022 r., 10 w 2023 r.).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren miasta jest objęty działalnością **III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lipnie**. Z nadesłanej informacji wynika, iż w 2023 r. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Lipnie prowadził 18 nadzorów wobec 27 osób. Poniższa tabela przedstawia nadzory kuratorskie prowadzone przez III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Lipnie wobec mieszkańców gminy Dobrzyń nad Wisłą w latach 2021-2023.

Tabela 10. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
17	28	19	29	18	27
w tym spraw					

w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
14	b.d.	18	b.d.	22	b.d.
spraw nieletnich którzy dokonali czynu karalnego lub prezentowali przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
2		1		3	

Dane Sądu Rejonowego w Lipnie.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, utrzymują stały kontakt z lokalną społecznością, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Dobrzyń nad Wisłą usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza gminą.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2023 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą do realizacji swoich zadań zatrudniał 13 osób, w tym: kadra kierowniczą – 1, pracownicy socjalni – 5, pozostali pracownicy – 7. Z końcem 2023 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik Ośrodka oraz 5 pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik MGOPS-u oraz 1 pracownik socjalny posiadali specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W 2023 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 460 mieszkańców gminy. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1

pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023

wielkość wydatków (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	2 907 204,31	2 677 323,14	2 811 400,44

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	811	674	619
liczba rodzin	532	479	447
liczba osób w rodzinach	1 220	1 053	983
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	16,30%	14,24%	13,46%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023 z roku na rok malała. Analogicznie zmniejszał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej odbiorców oraz powodów przyznania pomocy społecznej w 2023 r.

Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.

grupa wiekowa	liczba osób
0-17 lat	329
18-65 lat	634
66 lat i więcej	41
razem	1 004

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez MGOPS pomocą społeczną w 2023 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 18-65 lat.

Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	359	327	327	782	648	608
bezdomność	4	2	5	6	2	9
potrzeba ochrony macierzyństwa	80	67	66	386	323	315
bezrobocie	367	310	303	854	659	672
niepełnosprawność	106	89	85	179	142	134
długotrwała lub ciężka choroba	169	169	155	338	312	288
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	100	102	71	351	370	242
w tym rodziny niepełne	44	42	40	121	129	112
w tym rodziny wielodzietne	2	2	2	11	12	10
przemoc domowa	1	0	0	1	0	0
alkoholizm	45	32	28	64	44	46
narkomania	7	8	7	7	8	9
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	6	2	2	6
zdarzenie losowe	3	1	2	6	3	4
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	10	0	0	29	0	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

W latach 2021-2023 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były ubóstwo i bezrobocie. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia malała. Kolejnymi przyczynami udzielania pomocy były wahająca się pod względem liczby rodzin długotrwała lub ciężka choroba oraz malejąca pod względem liczby rodzin bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ponadto należy dodać, że istotnymi przyczynami udzielenia mieszkańcom gminy wsparcia z pomocy społecznej były niepełnosprawność i potrzeba ochrony macierzyństwa. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2021-2023 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 15. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w latach 2021-2023

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
pieniężna	503	406	369	487	397	359	1 080	759	672
rzeczowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-

praca socjalna	X	X	X	-	-	-	-	-	-
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	-	-	-	-	-	-
schronienie	2	2	4	2	2	4	2	2	4
usługi opiekuńcze	15	17	18	14	17	18	17	21	23
specjalistyczne usługi opiekuńcze	8	5	5	8	5	5	29	18	18

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

W latach 2021-2023 na terenie gminy najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, malała. Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MGOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 16. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	0	1	2
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	9	6	6

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Tabela 17. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023

2021	2022	2023
297 110,32	269 225,10	314 004,10

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2021 r. 284 dzieci i 30 osób dorosłych, w 2022 r. 253 dzieci i 50 osób dorosłych, a w 2023 r. 231 dzieci i 51 osób dorosłych.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W 2023 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, zmalała w stosunku 2021 r. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej w analizowanym okresie zwiększały się. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	16	10	10
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	4	3	3
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	157 597,34 zł	205 116,03 zł	213 670,77 zł

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

W latach 2021-2023 opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 358, 315 i 307 rodzin. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	358	315	307
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	22	27	13
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	180	159	153
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	13	11	6
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	33	27	20

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

W 2023 r. pracownicy MGOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do: rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Aby wypełniać należycie zadania nałożone ustawą, asystent rodziny powinien zaopatrzyć się we wzory (formularze) dokumentów określone przez podmiot zatrudniający asystenta, służące dokumentowaniu pracy z rodziną i podejmowanych przez niego działań. Asystent powinien mieć dostęp do dokumentów dotyczących dziecka i rodziny objętej asystą na temat: sytuacji prawnej dziecka i rodziców, rozwoju psychofizycznego dziecka; niepełnosprawności; zdiagnozowanych schorzeń; innych informacji ważnych dla pracy z dzieckiem i rodziną. W posiadaniu asystenta powinien być raport zawierający opis i rezultaty działań prowadzonych na rzecz rodziny przed wejściem asystenta wraz z wykazem osób/instytucji prowadzących te działania. Asystent musi wiedzieć, kto, w jakim zakresie i z jakim skutkiem podejmował działania na rzecz rodziny po to, aby ich nie powielać, lecz wypełniać te sfery, w których występują wyraźne trudności, zaniedbania i deficyty oraz te, w których działania nie były w ogóle podejmowane.

Asystent rodziny powinien mieć warunki do własnego rozwoju, sprawdzenia i wzmacniania swoich kompetencji oraz poszerzania wiedzy. Niezależnie bowiem od formy zatrudnienia, asystent rodziny jest pracownikiem jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jednostki gminnej lub jednostki pracującej na zlecenie gminy. Ma więc takie same prawa i obowiązki, jak pozostali pracownicy oraz prawo do ochrony przewidzianej dla pracowników wykonujących zadania publiczne.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę. W 2023 r. z pomocy asystenta rodziny skorzystało 15 rodzin, w których przebywało 25 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	15	15	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	30	27	25
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	53	59	56
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	56 175,69	61 953,89	78 092,83

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także

kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Dobrzyń nad Wisłą nie przyznawano takiego świadczenia.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Urząd Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą przyznawał mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 704 712	3 764 320	4 606 222
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	651	597	547

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	721	618	526
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	19	16	12
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8	8	5
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	40	39	36
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	32	37	38
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	453	411	358
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	158	154	138
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	106	100	84
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	43	40	28
zasiłek pielęgnacyjny	211	220	223
świadczenie pielęgnacyjne	66	81	100

specjalny zasiłek opiekuńczy	33	22	13
zasiłek dla opiekuna	17	12	6
świadczenie rodzicielskie	39	31	31
razem	1 946	1 789	1 598

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez UMiG były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 23. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	53	50	46
liczba przyznanych świadczeń	73	70	61
wartość wydatków na świadczenia (zł)	293 209	272 734	250 547

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2021-2023 Urząd Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą wypłacał mieszkańcom gminy, malała, podobnie malała liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY, WSPARCIE SENIORA

W 2023 r. wydano w gminie 339 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2023 r. poz. 2424) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba wydanych kart	678	484	339

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Na terenie gminy funkcjonują dwa ośrodki służące aktywizowaniu środowiska seniorów – Klub Seniora oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Dane dotyczące liczby uczestników w 2023 r. przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Ośrodki służące aktywizacji środowiska seniorów działające na terenie gminy w 2023 r.

lp.	rodzaj	liczba	liczba uczestników
1.	Klub Seniora	1	60
2.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	1	60

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

2.3.1.4. MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MGKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 26. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w pracę MGKRPA	8	8	8

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023

rodzaj	wartość w zł		
	2021	2022	2023
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	126 150,74	129 309,76	147 416,66

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	108 126,24	195 172,08	216 445,55
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	6 286,43	7 949,82	7 978,59
na przeciwdziałanie przemocy domowej	—	—	—
razem	114 412,67	203 121,90	224 424,14

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

W latach 2021-2023 środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej wzrastały.

W latach 2021-2023 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 9, 18 i 11 osób. W analizowanym okresie Komisja nie wystąpiła z wnioskiem

do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 29. Działalność MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi MGKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	9	18	11
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MGKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”), pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to MGKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem ani nie składała zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinarny**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MGOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MGKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	15	15	17
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych	25	51	40
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	22	10	10
w tym sporządzone przez Policję	22	10	7
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	-	-	1
w tym sporządzonych przez placówki oświaty, szkoły	-	-	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	12	22	9
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	3	16	4
liczba spraw sądowych	-	-	-

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Dobrzyń nad Wisłą.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 45 rodzinom (64 osobom w rodzinach) w 2021 r., 32 rodzinom (44 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 28 rodzinom (46 osobom w rodzinach) w 2023 r. Wsparcia z powodu narkomanii udzielono 7 osobom w 2021 r., 8 osobom w 2022 r. i 7 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2023 r. Wsparcia z powodu przemocy domowej udzielono 1 osobie w 2021 r.

Na terenie gminy Dobrzyń nad Wisłą jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową jest (obok MGOPS-u, MGKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej w Dobrzyniu nad Wisłą. Celem działalności Punktu jest udzielanie pomocy poprzez świadczenie usług psychospołecznych i prawnych, a w szczególności ochrony przed przemocą domową poprzez zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej. Do zadań specjalistów należy m.in.: diagnozowanie problemów osób i rodzin, udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, rozwijanie ich umiejętności psychospołecznych oraz prowadzenie indywidualnych spotkań o charakterze profilaktycznym. Punkt Konsultacyjny świadczy także usługi w zakresie poradnictwa psychologiczno-terapeutycznego dotyczące problemów małżeńskich, rodzinnych, poradnictwa pedagogicznego dla dzieci i młodzieży oraz rodziców w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	9	304	27
w tym przedszkola	4	239	22
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	5	65	5

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	4	566	73
szkoła ponadpodstawowa	1	137	22

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 33. Placówki kultury w gminie w 2023 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1
świetlice	6
biblioteki i filie	1

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 34. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2023 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	3
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	5
w tym uczniowskie kluby sportowe	2

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Poniższa tabela przedstawia pełen wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą	ul. Szkolna 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	

3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
4.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Szkolna 2, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
5.	Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy Domowej	
6.	Dobrzyński Dom Kultury „Żak”	ul. Szkolna 2, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
7.	Biblioteka Publiczna	
8.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą	ul. Licealna 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
9.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chalinie	Chalin 36, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
10.	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie	Krojczyn 17, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
11.	Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie	Dyblin 1, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
12.	Zespół Szkół im. Związku Młodzieży Wiejskiej w Dobrzyniu nad Wisłą	ul. Szkolna 5, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
13.	Świetlice wiejskie	teren gminy Dobrzyń nad Wisłą
14.	Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka”	ul. Polna 43 A, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
15.	Niepubliczne Przedszkole „Zielona Kraina”	Krojczyn 19 A, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą
16.	Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka	ul. Lipnowska 6, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

W 2023 r. w gminie Dobrzyń nad Wisłą funkcjonowało 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 36. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2023 r.

lp	nazwa	adres	dekanat i diecezja
1.	Parafia pw. Wniebowzięcia NMP	ul. Franciszkańska 15, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	dekanat dobrzyński diecezji płockiej
2.	Parafia pw. św. Marii Magdaleny	Mokowo 17, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	
3.	Parafia pw. św. Hieronima	Sobowo 40, 09-414 Brudzeń Duży	
4.	Parafia pw. Nawiedzenia NMP	Zaduszniki 8, 87-603 Wielgie	dekanat szpetalski diecezji włocławskiej
5.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Grochowalsk 30, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	

Dane Urzędu Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą, Diecezji Płockiej i Diecezji Włocławskiej.

W Kurii Biskupiej Diecezji Płockiej (ul. Tumską 3, 09-402 Płock) działa Wydział Duszpasterstwa Rodzin, który zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Do głównych zadań tego referatu należą:

- planowanie, organizacja i nadzór nad prowadzeniem przygotowania do życia w małżeństwie i rodzinie;
- organizacja katolickiego poradnictwa rodzinnego;
- kształcenie i stała formacja specjalistów z zakresu poradnictwa rodzinnego;
- organizowanie i popieranie rozmaitych inicjatyw i działań w zakresie obrony życia;
- podejmowanie i wspieranie inicjatyw w zakresie duszpasterstwa rodzin (uroczystości diecezjalne, rekolekcje, nabożeństwa);
- przygotowywanie pomocy i materiałów w zakresie duszpasterstwa rodzin, przygotowania do małżeństwa i ochrony życia;
- podejmowanie i wspieranie działań w trosce o rodziny patologiczne;
- wspomaganie domu samotnej matki;
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi wspomagającymi rodzinę;
- utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi umacnianiu i rozwojowi rodziny oraz obronie życia.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego w diecezji płockiej koordynuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Płockiej Wydział ds. Rodzin Kurii Diecezjalnej Płockiej. **Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. dr Wojciech Kućko (e-mail: wojciewch.kucko@diecezjaplocka.pl, tel. 24 262 66 22), a diecezjalnego doradcę życia rodzinnego dr Witold Wybult (tel. 24 262 43 29). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

W diecezji włocławskiej pomoc małżeństwom w kryzysie oraz rodzinom świadczy Katolickie Centrum Służby Rodzinie im. św. Gianny Beretty Molli we Włocławku. Zadaniem placówki jest propagowanie zasad życia zgodnie z nauką Kościoła, dbanie o duchowość i kulturę życia małżeńskiego i rodzinnego.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczą również Caritas Diecezji Włocławskiej oraz Caritas Diecezji Płockiej (m.in. Szkolne Koła Caritas, Parafialne Zespoły Caritas, Dom Samotnej Matki, Świetlica Środowiskowa).

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie** w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	3	2	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	13	8	8
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	8	7	7
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5	5	5
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	10	7	7
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	3	0	0
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie.

Mieszkańcy gminy korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lipnie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom powiatu lipnowskiego (niestety bez podziału na gminy, ponieważ nie są prowadzone takie statystyki).

Tabela 38. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z powiatu (do 16. roku życia)	247	260	280
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	1 583	1 583	1 765
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	590	622	666
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	917	891	1 046
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	76	70	53

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lipnie.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin	106	89	85

liczba osób łącznie w rodzinach	179	142	134
---------------------------------	-----	-----	-----

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipnie**. Poradnia udzieliła pomocy w zakresie: działań diagnostycznych dotyczących trudności szkolnych, emocjonalnych, motywacyjnych, działań terapeutycznych, działań profilaktycznych, doradztwa rodzinnego, indywidualnych konsultacji, porad dotyczących problemów rodzinnych, niepełnosprawności, informacji o placówkach pomocowych pracujących na rzecz rodziny, w tym takich, gdzie można uzyskać pomoc prawną. W roku szkolnym 2023-2024 na terapię pedagogiczną uczęszczała 1 osoba, natomiast z terapii psychologicznej skorzystało 6 uczniów z terenu gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy świadczących wsparcie mieszkańcom gminy Dobrzyń nad Wisłą.

Tabela 40. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Dobrzyń nad Wisłą usytuowane poza gminą w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. 11 Listopada 9, 87-600 Lipno
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Mickiewicza 58, 87-600 Lipno
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Mickiewicza 58, 87-600 Lipno
4.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Okrzei 7b, 87-600 Lipno
5.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Platanowa 1, 87-600 Lipno
6.	Sąd Rejonowy	ul. Piłsudskiego 15/17, 87-600 Lipno
7.	Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	
8.	Prokuratura Rejonowa	ul. Piłsudskiego 15/17, 87-600 Lipno
9.	Starostwo Powiatowe w Lipnie	ul. Sierakowskiego 10b, 87-600 Lipno
10.	Caritas Diecezji Włocławskiej	ul. Wojska Polskiego 2, 87-800 Włocławek
11.	Caritas Diecezji Płockiej	ul. Sienkiewicza 34, 09-400 Płock

Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

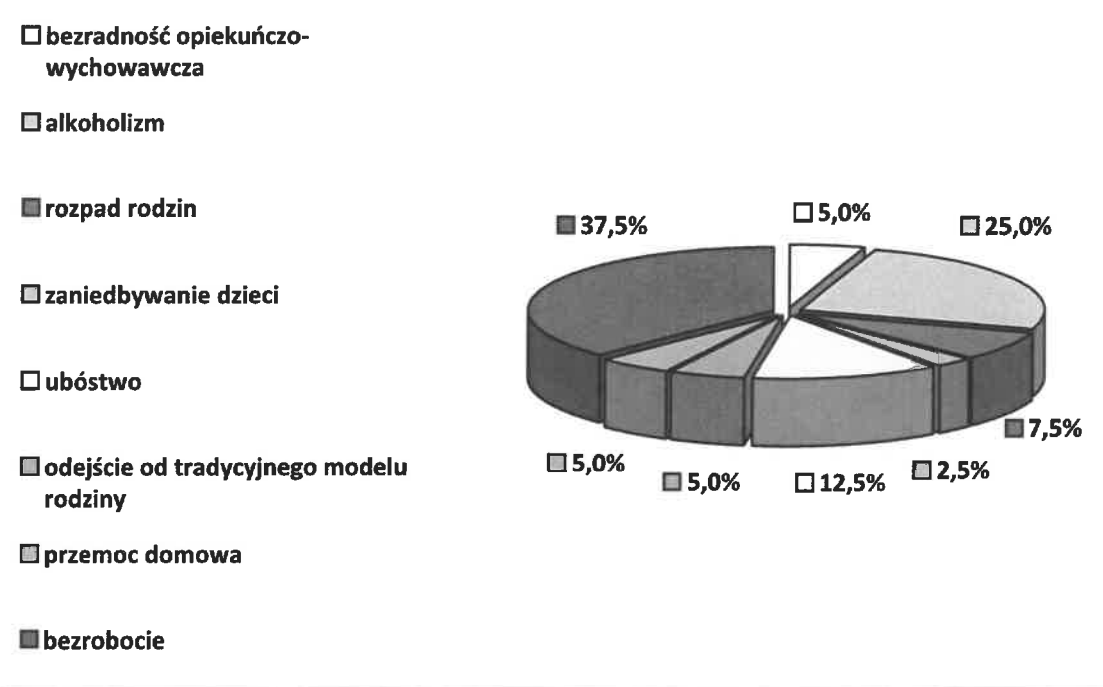
Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 40 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się

w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

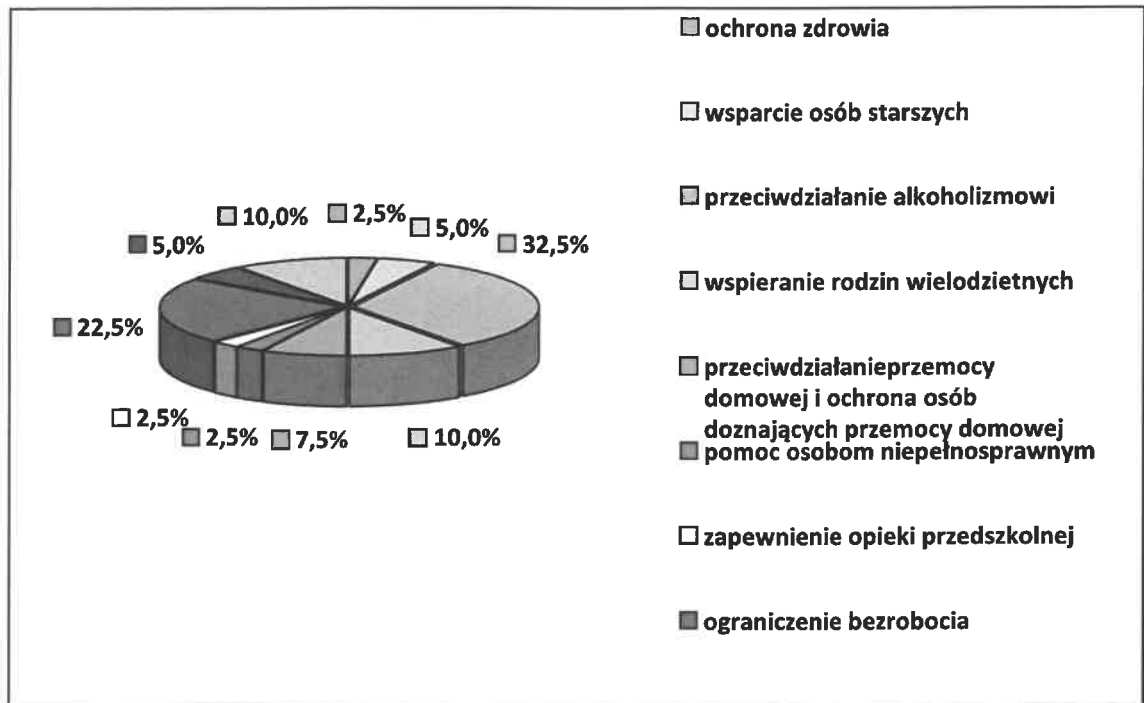

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali bezrobocie (37,5%), alkoholizm (25%), ubóstwo (12,5%), rozpad rodzin (7,5%). W dalszej kolejności wymieniali bezzadność opiekuńczo-wychowawczą, przemoc domową oraz odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 5%), a także zaniedbywanie dzieci (2,5%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (32,5%), ograniczenie bezrobocia (22,5%), wspieranie rodzin wielodzietnych oraz przeciwdziałanie ubóstwu (po 10%), przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej (7,5%), a także wsparcie osób starszych i zapewnienie opieki w żłobkach (po 5%), zapewnienie opieki przedszkolnej, pomoc osobom niepełnosprawnym oraz ochrona zdrowia (po 2,5%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

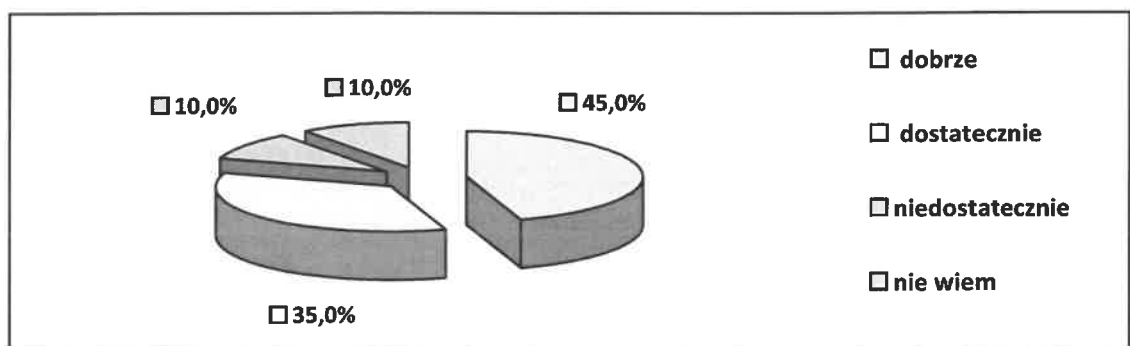

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według 55% ankietowanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Przeciwnego zdania było zaledwie 5% badanych, a 40% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Jeśli chodzi o kwestię opieki przedszkolnej w gminie, to zdaniem 35% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie 30% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało aż 35% pytanych.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

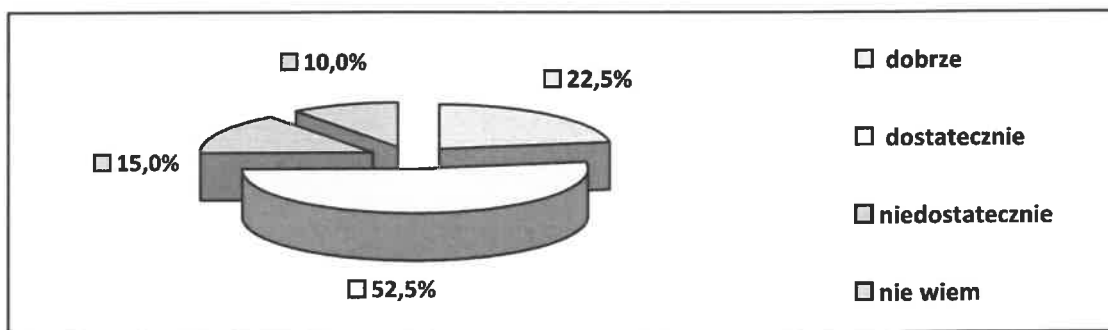
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według ponad 45% badanych jest ona dobra, a kolejne 35% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 10% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem 47,5% ankietowanych uznało ją za dostateczną, a kolejne 40% respondentów przyznało, że jest dobra. Zaledwie 7,5% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna, a 5% badanych nie wyraziło opinii w tej kwestii. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została oceniona pozytywnie. Jako dostateczną uznało ją 25% badanych, zaś jako dobrą oceniło ją 55% respondentów. Zaledwie 5% ankietowanych przyznało, że jest ona niedostateczna, a 15% badanych nie wyraziło opinii w tej kwestii.

Jeśli chodzi o ocenę oferty w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców, to 75% uczestników badania uznało ją za dostateczną i dobrą, a jednocześnie 15% ankietowanych stwierdziło, że jest niedostateczna. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

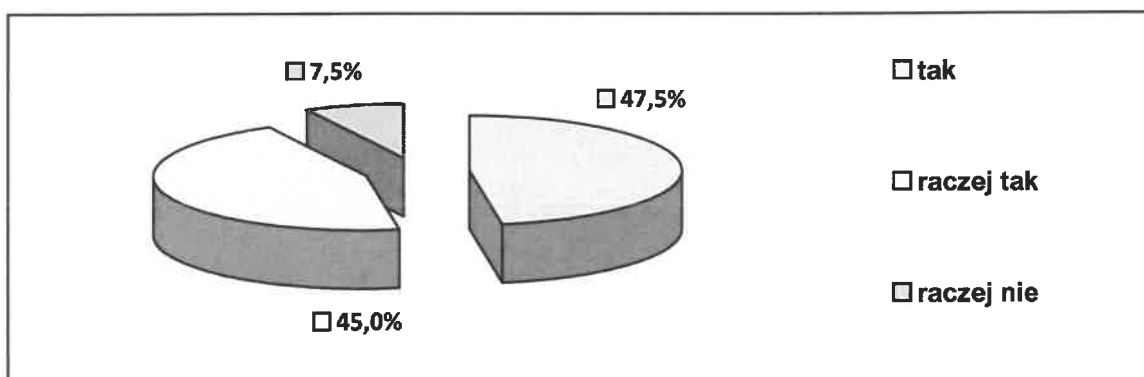
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. 92,5% respondentów stwierdziło, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na rozszerzenie oferty w zakresie służby zdrowia oraz zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów. Za równie ważne uznano zwiększenie oferty zajęć kulturalnych dla dzieci, wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących uzależnień i zagrożeń związanych z nadużywaniem mediów oraz zapewnienie opieki wytchnieniowej dla osób opiekujących się chorymi lub niepełnosprawnymi członkami rodziny. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także modernizację infrastruktury gminnej oraz remonty dróg.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy. W badaniu uczestniczyły:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Dyblinie (liczba uczniów: 45, liczba nauczycieli: 18),
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Krojczynie (liczba uczniów: 156, liczba nauczycieli: 25),
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Chalinie (liczba uczniów: 137, liczba nauczycieli: 22),
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dobrzyniu nad Wisłą (liczba uczniów: 280, liczba nauczycieli: 37),
- Zespół Szkół im. Związku Młodzieży Wiejskiej w Dobrzyniu nad Wisłą (liczba uczniów: 137, liczba nauczycieli: 22).

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiet wynika, że wszystkie szkoły zatrudniają pedagoga i psychologa. Cztery placówki zatrudniają logopedę i doradcę zawodowego, a jedna szkoła oferuje opiekę pielęgniarską. Uczniowie wszystkich szkół korzystają z sali gimnastycznej oraz posiadają dostęp do Internetu. Uczniowie czterech placówek korzystają z boiska sportowego. W czterech szkołach zapewniana jest opieka w ramach zajęć świetlicowych i zajęć dodatkowych, jak również zajęć przeznaczonych dla uczniów ze

specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W żadnej ze szkół nie utworzono klasy lub grupy integracyjnej. Cztery placówki prowadzą dożywianie uczniów.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów. Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 41. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	23	2
sięganie po alkohol	1	1	4
sięganie po narkotyki	0	0	5
niszczenie mienia szkolnego	2	5	3
kradzieże na terenie szkoły	1	1	4
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	0	0	5
udział w grupach negatywnych	0	0	5
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	1	4
autoagresja	2	3	3
ucieczki z domu	1	1	4
przestępczość ujawniona	1	1	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 42. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	9
zaniedbanie	0
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	5
przemoc domowa	0

wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano m.in. 23 przypadki palenia papierosów, 5 przypadków niszczenia mienia szkolnego oraz 3 przypadki autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 9 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 5 przypadków uzależnień.

Przedstawiciele czterech badanych placówek nie dostrzegali wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat ani przypadków dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą i polega przede wszystkim na wydawaniu bezpłatnych obiadów dzieciom z rodzin kwalifikujących się do tej formy pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gdzie realizatorem zapewniającym bezpłatne dożywianie jest MGOPS. Pomoc materialną świadczy Urząd Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą poprzez stypendia socjalne

Placówki zapewniają dzieciom i młodzieży pomoc edukacyjną, a także opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz wsparcie pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą korzystać z konsultacji oraz porad pedagogów i psychologów szkolnych, uczestniczą w zajęciach wyrównawczych i rozwijających oraz w programach profilaktyczno-edukacyjnych. W placówkach organizowane są spotkania i rozmowy z rodzicami (pedagogizacja).

Działania profilaktyczne adresowane do uczniów podejmowane na terenie szkół polegają na realizacji licznych przedsięwzięć profilaktycznych i dydaktycznych w formie ogólnopolskich kampanii, programów (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”), organizowaniu warsztatów psychologicznych prowadzonych przez specjalistów z PPP, lekcji profilaktycznych, pogadanek tematycznych, spotkań z przedstawicielem Policji i innych instytucji, prelekcji, akcji informacyjnych, konkursów (np. dotyczących zdrowego odżywiania, używek, uzależnień, spędzania wolnego czasu), a także zajęć integrujących grupę. Ponadto prowadzone jest doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców

w zakresie interwencji profilaktycznych. W placówkach kładzie się nacisk na kształtowanie przyjaznego klimatu oraz budowanie właściwych relacji rówieśniczych.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami – do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Lipnie, Dobrzyński Dom Kultury „Żak”, Teatr Profilaktyczny „Kurtyna”, KGW „Dziewczyny znad Wisły”, Bibliotekę Publiczną w Dobrzyniu nad Wisłą, Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wydział III Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lipnie, Policję, Straż Pożarną, Dom Dziecka Caritas Diecezji Płockiej oraz placówki oświatowe z terenu gminy.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dysponowanie na terenie gminy placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • dysponowanie kadrami przygotowaną do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej	• ograniczone działania inicjujące powstawanie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin
szanse	zagrożenia
• zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych

	• wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa* wskazuje na takie mocne strony jak: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz dysponowanie kadrami przygotowaną do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, a także prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa, a także wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej (jednak w ograniczonym stopniu) • odpowiednio przygotowana kadry do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie	• ograniczone działania w zakresie inicjowania powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • ograniczony dostęp do opieki stomatologicznej w gminie
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia	• bariery finansowe lub lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do

• poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje wyłącznie na mocne strony, takie jak: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży, a także odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców w ostatnich latach • popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu	• brak zainteresowania mieszkańców gminy wolontariatem
szanse	zagrożenia
• potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez gminę środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do	• niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych

aktualnych potrzeb • dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* uwypukla mocne strony, którymi są głównie: wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców w ostatnich latach. popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej, podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu oraz podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych słabych stron, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontariacką oraz brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą na lata 2024-2026. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą na lata 2024-2026 jest następujący:

Rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny w Gminie Dobrzyń nad Wisłą ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.					
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2024-2026	UMiG RM MGOPS MGKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin	
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2024-2026	MGOPS UMiG	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	
Wspieranie kobiet w ciąży	2024-2026	MGOPS	- liczba kobiet w ciąży	- zapewnienie wsparcia	

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		UMiG placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powiklanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2024-2026	MGOPS UMiG PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2024-2026	MGOPS UMiG PCPR NGOs Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2024-2026	UMiG RM MGOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

		rekreacyjne NGOs Kościoł		celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wsparanie rodzin wielodzietnych.	2024-2026	UMiG RM MGOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł		- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2024-2026	MGOPS PCPR ROPS		- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRP. - podwyższenie

					skuteczności świadczonej pomocy	- poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	--	---------------------------------	---

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.						
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty		
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2024-2026	UMiG RM MGOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi		
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świećlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży		
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży		
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2024-2026	placówki oświatowe MGKRPA MGOPS	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych		

dzieci i młodzieży.		PPP	- liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2024-2026	MGOPS UMiG placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe NGOs MGOPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków

Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2024-2026	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MGOPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania	do rozwoju zainteresowań
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2024-2026	placówki oświatowe placówki kultury MGOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat	

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2024-2026	UMiG RM MGOPS MGKRPA placówki oświatowe placówki kultury świątlice NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny,	
--	-----------	--	---	--	--

		PPP PCPR media lokalne Kościoł		- poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2024-2026	UMiG RM MGOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2024-2026	ZI MGKRPA MGOPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR placówki ochrony zdrowia	- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-	2024-2026	MGKRPA ZI MGOPS placówki oświatowe placówki kultury	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej

informacyjny na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.		świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądanie zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
---	--	--	---

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MGOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2024-2026	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia

		przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2024-2026	UMiG RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno- edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2024-2026	placówki oświatowe MGKRPA ZI MGOPS Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej

Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2024-2026	placówki oświatowe Policja Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	i w otoczeniu rodzinnym - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2024-2026	UMiG RM Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRP, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2024-2026	UMiG RM MGOPS MGKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł, związki wyznaniowe	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-	2024-2026	UMiG RM MGOPS ZI MGKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowanie na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy

Pedagogiczną.		Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP			
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.	2024-2026	UMiG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą	

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

RM – Rada Miejska

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MGKRPA – Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2021-2023	9
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023	10
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2021-2023	11
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023	12
Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	13
Tabela 10. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	13
Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023	15
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	15
Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.	15
Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	16
Tabela 15. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w latach 2021-2023	16
Tabela 16. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023	17
Tabela 17. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023	17
Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023	18
Tabela 19. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023	18
Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023	19
Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 23. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023	21
Tabela 24. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023	21
Tabela 25. Ośrodki służące aktywizacji środowiska seniorów działające na terenie gminy w 2023 r.	22
Tabela 26. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	22
Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023	22
Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023	22
Tabela 29. Działalność MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	23
Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023	24
Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	25
Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	25
Tabela 33. Placówki kultury w gminie w 2023 r.	25
Tabela 34. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2023 r.	25
Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	25
Tabela 36. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2023 r.	26
Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023	28
Tabela 38. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2021-2023	28
Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023	28
Tabela 40. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Dobrzyń nad Wisłą usytuowane poza gminą w 2023 r.	29
Tabela 41. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	34

Tabela 42. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024... 34

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	30
Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	31
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	31
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	32
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	32